

N I E U W S B R I E F

'MGR. SCHRAVEN EN GEZELLEN'

jaargang 7, nummer 36

december nr. 2 2014

Uitgave van de 'Mgr. Schraven Stichting'

CONFERENTIE OVER MGR. SCHRAVEN EN GEZELLEN IN CHINA 28-29 oktober 2014

'DE GROTE STILTE ROND DE MASSAMOORD VAN ZENG DING'

Bijdrage vanuit de Mgr. Schraven Stichting aan de conferentie.

Het Japanse leger is zeer effectief geweest met het onder de mat vegen van deze moordzaak: informatie lag opgeslagen in archieven te wachten op onthulling. Archiefdocumenten blijken elkaar aan te vullen, vertonen samenhang en tonen wat is weggelaten. Na bestudering van honderden documenten zijn het Japanse doel, de strategie en methoden blootgelegd om de zaak stil te houden, te ontkennen of te verdraaien, naderhand met (in)directe medewerking van anderen. Dit is aangetoond op de volgende vier aspecten: het gebeuren zelf, de daders, het motief en de martelaren.

Stilte rond het gebeuren ontstond omdat het niet toegestaan was er over te spreken; het gebied was afgesloten: geen in- of uitgaande post of personen. Toch bereikte bijna 2 weken later het bericht van de verdwijning Peking. Daags daarna berichtte de radio de Japanse kijk op de zaak n.l. dat Chinese bandieten de ontvoerders waren. In Zhengding heerste complete stilte en leverde onderzoek

niets op. Tot militaire autoriteiten - op bevel - een rapport maken: een Japanse kijk op Pater Chanet 's onderzoek, waarmee het accent komt te liggen op de daders.

Een Japans onderzoeksteam om 'misverstanden' tussen het Japanse leger en de katholieke kerk op te lossen gaat pas na meer dan 5 weken naar Zhengding. Bij aankomst blijken de stoffelijke resten gevonden te zijn tien stappen verwijderd van de plek waar het Japanse leger diezelfde avond hun gesneuvelde soldaten hebben gecremeerd. Het onderzoeksteam erkent de betrokkenheid van het Japanse leger en vraagt de vertegenwoordigers van de kerk deze zaak 'lokaal' te houden. Zij stemmen er mee in. Het hoofddoel was om '**het Japanse leger geen schade toe te brengen**'. Dus publiciteit was uit den boze. Het Japanse leger profiteert daarvan door haar eigen lezing naar buiten

te brengen: de daders waren achterblijvers van het Chinese leger. In april 1938 slaagt de Stafcommandant van het Japanse leger in China er in de hele zaak te sluiten door een tweede schadevergoeding te betalen op voorwaarde dat er over de hele affaire niet meer gesproken zal worden. Voorwaarde en gevolgen werden aanvaard.

Er heerste eenzelfde stilte over het motief van de moord. Niemand had enig idee over het waarom van de moord. Talrijke documenten spreken over duizenden vrouwelijke vluchtelingen die bescherming zoeken op het missieterrein uit vrees voor de Japanse soldaten en hun vraag naar vrouwen. Deze vraag naar vrouwen wordt helemaal gemist in het hele verhaal. Met behulp van 6 documenten met relevante informatie kon een reconstructie worden gemaakt: De bisschop had onverbiddelijk geweigerd de Japanse commandant 200 jonge vrouwen te geven voor zijn soldaten. Hij ging dreigend weg. De wraak was goed voorbereid en diezelfde avond uitgevoerd ten westen van de kerk. Uiteindelijk zijn het de Japanse soldaten zelf die de relatie tussen de moord en het motief verraden als ze elders ook dreigen met de woorden: 'Vergeet niet wat in Zhengding op de katholieke missie is gebeurd'. Het blootleggen van het motief onthult tevens de werkelijke daders.

Stilte rond de 'martelaren'. Het Japanse onderzoeksteam richtte een brief van medeleven aan de Apostolische Delefaat in Peking namens luitenant-generaal Okabe. Daarin staat dat Mgr. Schraven en gezellen stierven als 'martelaren voor hun missionaire ideaal'. Eenzelfde brief werd gestuurd aan de katholieke missie van Zhengding, maar mag niet als zodanig publiek worden gemaakt in de media! De Propaganda Fide in Rome verbood elke speculatie over het bloed van de martelaren.

Niettemin koos de opvolger van Mgr. Schraven een opvallende wapenspreuk: "Martyrium vestigia sequamur" (laten we in de voetstappen van de martelaren lopen). De pagode van Zhengding en de St. Pieter, symbolen van martelaren uit heden en verleden spreken woordeloos boekdelen. Kortom, de hele affaire heeft alles in zich van **'een samenzwering van stilzwijgen'**.

'MISTBANKEN ROND DE MOORD OP MGR. SCHRAVEN EN GEZELLEN'

Bijdrage vanuit de Mgr. Schraven Stichting

Allerlei aspecten over de feitelijke gang van zaken m.b.t. moord op bisschop Frans Schraven en gezellen zijn steeds gehuld geweest in mistbanken. Op de conferentie is geprobeerd (voorlopige) antwoorden te geven op onbeantwoorde vragen op basis van documenten die nu beschikbaar zijn. In het kort volgen hier de vragen en de (voorlopige) antwoorden.

Hoe zijn Bisschop Schraven c.s. precies vermoord? Ze zijn verbrand, maar wat ging er aan vooraf? Eerst doodgeschoten of gemarteld? De conclusie is dat ze eerst gemarteld zijn en wel met bajonetten doorstoken en vervolgens in het vuur gegooid. Mogelijk dat ze in het vuur alsnog zijn doodgeschoten.

Wat is het geheim dat na hun dood geen enkele Chinese vrouw een haar werd gekrenkt? Als de Japanners na de moord alsnog vrouwen hadden gehaald was het verband met de moord overduidelijk geweest. De verontwaardiging zou wereldwijd enorm zijn geweest en het Japanse leger zou grote schade hebben opgelopen. Er moet van hoger hand in het Japanse leger zijn ingegrepen om het niet zover te laten komen.

Kan een getal spreken? Wat betekent de vraag naar 200/300 vrouwen? Onderzoek toont aan dat dit aantal wijst op de behoefte voor een regiment van zo'n 4.000 Japanse soldaten. Dat betekent tegelijkertijd dat de opdracht om vrouwen te halen van hogerhand in het Japanse leger gegeven moet zijn. Dat wil niet zeggen dat de moord ook een opdracht was van hoger hand. Waarschijnlijk is heeft de chef die de opdracht kreeg om vrouwen te halen zijn gezicht verloren na de confronterende weigering van Mgr. Schraven en op eigen gezag uit wraak gehandeld heeft.

En waarom werden alleen Europeanen vermoord en niet de Chinese priesters? De Japanners wisten heel goed onderscheid te maken tussen de Europeanen en de Chinezen. De Europeanen hadden de leiding van de kerk in handen. Europeanen waren het obstakel om hun wil gerealiseerd te krijgen en niet de Chinezen.

Een markant gegeven blijft de plaats waar de moord zich voltrok, aan de voet van een pagode waar de Japanners bezig waren hun gesneuvelde soldaten te cremen. Juist die plek verraadt opnieuw dat de daders Japanners moeten zijn geweest en tevens dat er bij de ontvoerders een hogere Japanse 'chef' aanwezig moet zijn geweest om zo'n gruwelijke daad in aanwezigheid van andere Japanse soldaten ongestoord te kunnen voltrekken.

In een volgend hoofdstuk komt het beleid van missionarissen m.b.t. vluchtelingen ter sprake. Mgr. Schraven heeft een lange staat van dienst bij het opvangen van vluchtelingen. Opvang van vluchtelingen hoort tot het hart van christelijk handelen. In oorlogssituaties vluchtten missionarissen niet weg ondanks het advies van de Franse ambassade. Zij bleven trouw op hun post en waren bereid de bescherming van vluchtelingen met hun dood te bekopen.

In het laatste hoofdstuk van het 20 pagina's tellende onderzoek wordt verband gelegd met de opvang van vluchtelingen elders in China en wordt de vraag gesteld of de moord van invloed kan zijn geweest op het Japanse beleid m. b. t. vluchtelingen in China. Anders gezegd, is de betekenis van de moord op bisschop Frans Schraven groter dan de gebeurtenis in Zhengding zelf? Er zijn aanwijzingen die in die richting wijzen.

BISSCHOP FRANS SCHRAVEN TERUG IN SHANGHAI

Gedurende zijn leven was Frans Schraven verschillende jaren werkzaam als econoom van zijn congregatie. In die stad kwam hij onlangs aan de orde op een conferentie georganiseerd door een van de vele universiteiten. Bij de conferentie, 10 dagen na die van Shijiazhuang, stond dit keer niet Frans Schraven centraal, maar de Franse pater Jezuïet Jacquinot de Bésange. Deze priester moet

ongetwijfeld Frans Schraven in Shanghai tijdens de Eerste Wereldoorlog hebben gekend. Pater Jacquinot slaagde er aan het begin van de Tweede Wereldoorlog in om in Shanghai een veiligheidszone op te richten waar hij honderdduizenden vluchtelingen kon opvangen. Het bijzondere was dat hij de Japanse generaal Matsui en de burgemeester van Shanghai met elkaar in gesprek bracht over de massa's vluchtelingen. Hij kreeg het als eerste in de geschiedenis voor elkaar dat beide strijdende partijen zijn vluchtelingenzone erkennen als

neutraal terrein. In Japan werd al snel over hem geschreven en gesproken als een 'heilige' die zoveel mensenlevens wist te redden.

Tijdens de conferentie lieten 33 onderzoekers hun licht schijnen op de persoon van Jacquinot, zijn veiligheidszone en vluchtelingenzones elders in China. De conferentie werd georganiseerd in het kader van de 50 jarige diplomatieke betrekkingen tussen Frankrijk en China. Zowel de consul generaal van Frankrijk en Duitsland en een vertegenwoordiger van het Internationale Rode Kruis waren aanwezig.

Maar waarom kwam bisschop Frans Schraven bij deze gelegenheid ter sprake? Wat was de zin daarvan? Na de moord van Zhengding in oktober 1937 eiste de Franse ambassade van Japan de garantie dat er verder geen buitenlandse missionarissen in China meer zouden worden vermoord. Het protest van Europese landen vanwege de moord op negen Europeanen, heeft ongetwijfeld in Japan effect gehad. Toen bisschop Frans Schraven werd vermoord was pater Jacquinot in onderhandeling met Japan over de oprichting van een veiligheidszone in Shanghai. Speelde de massamoord van Zhengding een rol bij het besluit om de veiligheidszone van Jacquinot te erkennen? Een maand ná de moord op Schraven in november vallen Japanse troepen Shanghai aan. Twee maanden na de massamoord van Zhengding (in december) veroveren Japanse troepen de toenmalige hoofdstad van China de stad Nanking. Daar vindt een gruwelijk bloedbad plaats en worden in twee maanden tijd naar schatting 300.000 Chinezen vermoord. In Nanking slaagt de Duitser John Rabe er met een groep buitenlanders in om ook een veiligheidszone voor vluchtelingen op te richten naar het voorbeeld van p. Jacquinot, maar zonder erkenning van Japan. Ook Rabe c.s. weet honderdduizenden vluchtelingen bescherming te bieden. (Wie heeft niet de film van Joh Rabe op TV gezien?) Tijdens dit bloedbad proberen de buitenlanders met alle mogelijke middelen vluchtelingen tegen de gruweldaden van de Japanse soldaten te verdedigen en hen overkomt helemaal niets. Er blijkt tot de laatste Japanse soldaat de strikte orde te zijn gegeven om geen buitenlanders te vermoorden. Later schrijft een van de buitenlanders van Nanking in zijn dagboek: 'Hoe kan het toch dat niemand van ons werd vermoord?' Is het meer dan toeval dat het Japanse leger dat verantwoordelijk was voor de moord op Frans Schraven ook verantwoordelijk was voor het bloedbad van Nanking?

Onderzoekers van de Mgr. Schraven Stichting hebben tijdens de conferentie die vraag verbonden met de moord op de Frans Schraven in Zhengding twee maanden eerder. Ze stelden aan de aanwezige professoren de vraag of de martelaren van Zhengding het **'kogelvrij vest'** kunnen zijn geweest voor de buitenlanders in Nanking. Ze daagden de aanwezige onderzoekers uit deze vraag in hun verdere onderzoek te betrekken om zo de betekenis van de massamoord van Zhengding op waarde te kunnen schatten. Het zal niemand verbazen dat er op de conferentie geen direct

antwoord gegeven werd op deze vraag. Het hele verhaal van Zhengding was bij de aanwezigen totaal onbekend. Er mocht tot nu toe niet over gesproken worden, want missionarissen waren in China steeds 'uitbuiters van het volk'. Dat dit nu op twee conferenties achter elkaar wél gebeurd is, mag een doorbraak genoemd worden. De bijdrage vanuit Nederland werd als belangrijk beschouwd en zal bij verder onderzoek betrokken worden.

EEN GEDENKPLAAT VOOR DE MARTELAREN IN ZENGDING OPGERICHT

bij de pagode waar ze werden vermoord.

The Martyrdom Site of Bishop Schraven and His Companions

As Zhengding City fell on October 9, 1937, and invading Japanese soldiers carried out various atrocities, more than 10,000 citizens sought refuge by fleeing into the Catholic Bishop's Residence and Cathedral. Japanese soldiers captured Vincentian Bishop Frans Schraven and eight of his companions as they tried to protect the Chinese women and children against sexual exploitation. For refusing to yield, the nine were killed and burned at the foot of Lingxiao Pagoda of Tianning Temple that very night.

The death of those nine international friends for the sake of justice will surely be richly blessed by God and remembered by people forever. This tablet is set up exactly for this purpose.

October 9, 2014

九位殉难者英名 The List of the Nine Martyrs

- 文致和主教 荷兰籍
Bishop Frans Schraven, CM (1873-1937), Dutch
- 樊慎成神父 奥地利籍 (今斯洛伐克)
Fr. Thomas Ceska, CM (1872-1937), Austrian / Croatian
- 艾德德修士 荷兰籍
Bro. Antoon Geerts, CM (1875-1937), Dutch
- 霍厄玛神父 法国籍 熙笃会会士
Fr. Emmanuel Robial, OCSO (1884-1937), French Trappist
- 夏露贤神父 法国籍
Fr. Lucien Charny, CM (1882-1937), French
- 毕安当先生 奥地利籍 (今斯洛伐克)
Mr. Anton Biskupič, (1886-1937), Austrian / Slovakian
- 贝德良神父 法国籍
Fr. Eugène Bertrand, CM (1905-1937), French
- 卫之纲神父 荷兰籍
Fr. Gerrit Wouters, CM (1909-1937), Dutch
- 洵林芝修士 波兰籍
Bro. Wladislaw Prinz, CM (1909-1937), Polish

文致和主教及其同伴殉難處

一九三七年十月九日，正定城淪陷，侵華日軍燒殺奸掠，逾萬民眾躲入天主教堂。定教區主教府暨主教座堂避難。遣使會會士文致和主教及其八位同伴為保護中國婦孺免遭日軍污辱侵害，遭日軍綁縛，寧死不屈，當晚被殘殺焚屍於天寧寺凌霄塔下。九位國際友人為義殉難，必獲上蒼福報，並永為世人銘記。特立碑以志。

公历二零一四年十月九日

Plaats van het martelaarschap van bisschop Schraven en zijn gezellen.

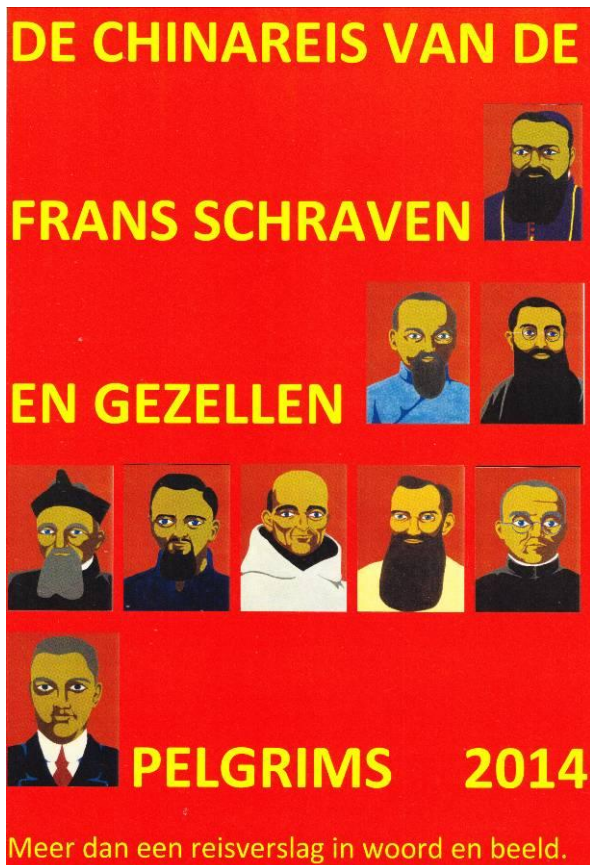
Toen de stad Zhengding op 9 oktober 1937 viel en binnendringende Japanse soldaten diverse wreedheden uitvoerden, zochten meer dan 10.000 burgers een schuilplaats door te vluchten in de Katholieke Residentie en de Kathedraal van de bisschop. Japanse soldaten namen de lazarist bisschop Frans Schraven en acht van zijn gezellen gevangen toen zij probeerden de Chinese vrouwen en kinderen tegen seksuele uitbuiting te

verdedigen. Vanwege hun weigering toe te geven werden de negen diezelfde avond nog vermoord en verbrand aan de voet van de Lingxiao Pagode van de Tianning Tempel.

De dood van deze negen internationale vrienden omwille van gerechtigheid zal zeker rijkelijk door God gezegend zijn en voor altijd herinnerd worden door mensen. Deze gedenkplaat is precies voor dat doel opgericht.

VERSLAG PELGRIMSREIS 2014 NAAR CHINA

Pater Jan Haen, welbekend van de gedenkkapel in Broekhuizenvorst legt momenteel de laatste hand aan een uitvoerig verslag van de pelgrimsreis naar China van 16 tot 28/31 oktober j.l.

Van elke dag is door een van de deelnemers een verslag geschreven, soms met vaardige en humoristische hand. Het boek begint met een kort overzicht van de geschiedenis van China en de kerk in dat land. Vervolgd wordt met de reisverslagen. Uitvoerig wordt stilgestaan bij de conferentie over de marteldood van bisschop Schraven en gezellen. In verschillende bijlagen staan toespraken, een lijst van deelnemers, korte samenvattingen van enkele bijdragen aan de conferentie .

De rechterpagina wordt steeds gevuld met prachtige foto's over dit historische bezoek aan China.

Het wordt een waardevol en schitterend boek voor iedereen die in dit verhaal van bisschop Schraven en medemartelaren geïnteresseerd is en getuige wil zijn hoe in China 'geschiedenis geschreven werd'.

Het boek in A4 formaat gaat rond 20 euro kosten. U bent welkom hier op in te tekenen. Geef uw naam en adres door aan de Mgr. Schraven Stichting. Het adres vindt u beneden.

Zeer warm aanbevolen!

Secretariaat Mgr. Schraven Stichting: Kloosterstraat 54, 6369 AE Simpelveld, tel. 0455445419
Email: info@mgrschraven.nl Website: www.mgrschraven.nl
Facebook: www.facebook.com/mgr.schravenstichting
Bankrekening Mgr. Schraven Stichting: IBAN: NL74RABO0148175341 BIC code: RABONL2U.
Voorzien van de ANBI-status.